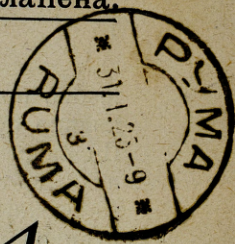

У Срем. Карловцима, 1. фебруара 1923.

СРПСКИ ПЧЕЛАР

ИЛУСТРОВАНИ ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

Број 2.	Издази једамшут месечно.		Година XX.
	Главни уредник: Ђорђе Коларовић.	Одговорни уредник: Глиша Микић.	

Пчеларски Календар.

Фебруар.

Пчеле требају мира и у фебруару месецу. Пчелар треба дакле и у овом месецу да пази, да пчеле ништа не узнемирава. Али сунце у фебруару већ јаче греје, и кад се укажу леши сунчани дани, пчеле ће излетати. Тада треба и пчелар да се нађе у пчелињаку. А морао се наћи у пчелињаку и пре, ако је било снега, да га увек очисти. Кад се пчелињак очисти од снега, треба посути по земљи пепела, а још боље је посути тестеротину, а најбоље је, ако се може метнути испред кошница даске. Ако пчеле при излету падну на тестеротину или даску, оне ће се опет лако дигнути и долетети до своје кошнице, јер кад сунце греје, то ће се тестеротина или даска угрејати и то много помаже пчелама. Ако ли пчеле пак падну на голу хладну земљу или снег, то се укоче и умиру и кошница слаби. Тестеротина се може врло добро у пчелињаку употребити и зато, што она не да да трава у пчелињаку расте. А тако исто тестеротина је добра, да се метне у појила, која већ сад треба у пчелињаку понамештати на местима где сунчани зраци ударају. Њу сунчани зраци угреју и тако пчеле имају млаке воде, што је од особите важности. Само треба пазити, да у појилима буде увек свеже воде.

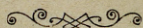
Кад су пчеле излетале, онда, кад се пчеле смире у кошницама, може се прегледати која кошница, те се отуда може закључити, како је и у другим кошницама. Прегледање се најлакше обави, ако је пчелар у јесен подвукао под оквире дебелу хартију премазану зејтином. Ту хартију ће пчелар извући и разгледаће добро, шта се на њој налази. По броју мртвих пчела знаће колики

је био помор пчела преко зиме; по отпацама од саћа знаће у колико су сокака пчеле зимовале и колико су меда потрошиле. Пчелињи црв значи: добра матица, а трутовски црв значи: малаксалост матице или неоплођену матицу. Све то треба добро забележити и после то труње с хартије очистити и хартију подвући опет под оквире и кошници затворити.

Дакле у фебруару треба, ако је могуће, само оваку ревизију обавити и свако даље узнемиравање прекинути. Права ревизија обавиће се доцније у марту месецу, о чему ће бити тамо говора.

Пошто се у фебруару већ развија легло, то ће се и више меда трошити, па ако пчелар мисли, да некој кошници треба дати меда, то је најбоље дати меда у саћу. Оквир с медом треба метнути до оквира на ком су пчеле. Наравски, да и ово треба урадити, кад је лепо време. Иначе ако пчелар зна, да му кошнице имају меда, нека их остави на миру. Ни брига га тада није, ма било још мразева и вејанице.

Сима Жигић, парох.

Мајор Фрања пл. Хрушка.

(Стогодишњица рођења му 1819.—1919.)

Пок. Јован Живановић у своме »Српском Пчелару« 1893. године донесавши слику Хрушкину вели, да нигде није могао наћи како му је име. Стотина је година прошло од рођења Хрушкиног и ми по бечком »Vater«-у доносимо овде његову бијографију.

Фрања пл. Хрушка пореклом је Чех, али је школа у њему збрисала његову народност. Без сумње Хрушка спада у оне људе, који су стекли неумрле заслуге за пчеларство. Он је изнашао истресалку, без које рационално пчеларење не би било оно што јесте. Родио се 12. марта 1819. године у Бечу, где му је отац служио код артиљерије. Још пре него што је пошао у школу, преселио се са родитељима у Грац, где је свршио основну школу и три латинска разреда. Кад му је било 14 година дадоше га родитељи у кадетску школу, коју је походио од 1833.—1836. За све време док је био у школи, одликовао се Хрушка у свему. Од 1836.—1857. служио је у разним региментама и буде 20. јулија 1857. одређен за команданта места у Лењану (Legnago) у Венецији. Тамо је провео све до 1. дек. 1865. када је ступио у мир.

Као командант места занимао се Хрушка у слободним часовима и са пчеларењем и 1865. год. изумео је истресалку, чији је модел исте године 13. септ. у Брину на 14. скупштини немачких и аустријских пчелара предао јавности. Скупштина је са великим задовољством поздравила његов изум и наградила га највећом наградом, са 6 цесарских дуката.

У целом цивилизованом свету, где се рационално пчелари, употребљује се Хрушкина истресалка. Без ове ни покретно саће нема своје праве вредности. Покретно саће, вештачко саће и истресалка, јесу три главне полуге у рационалном пчеларењу.

Год. 1867. пресели се Хрушка у Трст. Од год. 1869. пребивао је у Доли (Dolo у Венецији). Умро је 9. маја 1888. г. у Венецији. Где је сахрањен није познато; или је у Венецији где је умро, или у Доли где је становао.

Истресалка, коју је Хрушка 1865. год. у Брину изнео на јавност, налази се у пчеларском музеуму централног аустријског друштва пчеларског у Бечу, као драгоцен ствар.

Рационални пчелари целог света благодарног срца сећају се мајора Хрушке и његове истресалке, па и ми доносимо ове ретке, приликом стогодишњице рођена му.

Слава Хрушци!*

Сима Жигић, парох.

Главно пролетње прегледање кошница**).

У јануару или фебруару кадгод топли сунчани зраци измаме пчеле на излет, али пчелар се томе не весели, јер ради хладноће многе пчеле озебу и пропадну. У марту знају се указати прави пролетњи дани, на којима пчеле излећу ради чишћења, а пчелар посматра пчеле и по лету суди какво је унутарње стање кошница. Кад пчеле излећу на прво пролетње чишћење, пчелар се мора задовољити само спољашњим посматрањем кошница, јер није саветно на првом лепом дану кошнице отворати и прегледати, јер би тиме пчеле узнемирили код упознавања места па су љуте. Зато тек после излета на чишћење, пчелар може приступити темељном прегледању кошница. И ако су сунчани зраци топли, ипак ваздух је још доста хладан, зато при прегледању кошнице не смеју бити дуго отворене, него их треба брзо прегледати. Код овог прегледања треба установити стање сваке поједине кошнице. Зато ћу навести знаке, по којима можемо знати, какво је стање у кошници.

*) Будући »Српски Пчелар« није излазио г. 1919. кад се је навршило 100 година од Хрушкина рођења, доносимо сад накнадно овај чланак, написан у спомен његове стогодишњице. Како је било Хрушци име, није се до скоро знало. У толиким књигама о пчеларству, нигде нисам нашао његово име, док није г. 1907. на немачки преведена књига Американца Рута (Root) »Das A B C der Bienenzucht«. Ту сам прво нашао, да је Хрушци било име »Francesco« (Фрања). О томе сам писао пок. Живановићу, а и немачки пчеларски листови, почели су од тога времена доносити Хрушкино име. После тога је г. 1908. и пок. Живановић писао у »Српском Пчелару« (г. XII. с. 191.) о мајору Фрањи Хрушци.

***) Будући друге ствари чекају да уђу у број за март, пуштамо овај темељно написани чланак у овој број, не зато, да пчелари већ у фебруару предузму главно прегледање кошница, јер у фебруару без велике невоље не треба ни отворати кошнице, него да га лагано прочитају, особито почетници. Главно прегледање не треба обављати до друге половине месеца марта.

Код главног пролетњег прегледања морамо пазити на ово: 1.) Има ли кошница матицу, какова је матица или је безматак; 2.) како је јако друштво; 3.) има ли доста меда и какав је мед и 4.) да унутри у кошници буде ред и чистоћа.

1.) Код главног пролетњег прегледања морамо особиту пажњу обратити матици, јер до ње стоји живот кошнице. Кошница има само једну матицу, а међу хиљадама пчела не можемо сваки пут матицу видети. Кад би пчелар код сваког прегледања увек тражио матицу, изгубио би много времена, а поред тога у пролеће могло би легло озепсти, а то би доста шкодило кошници. У кратко, навешћемо, по чему се познаје, да ли је матица у кошници или не, и каква је матица. Ако пред вече лупнемо по кошници, а пчеле нам одговоре кратким и јасним брујањем, кошница има матицу; ако нам пчеле одговоре дугим и тужним брујањем, онда је та кошница безматак.

Кад отворимо кошницу, ако су пчеле на једном месту скупљене, онда је ту матица; ако су пчеле раштркане по читавој кошници, онда је то безматак.

При прегледању не смемо сву пажњу поклонити тражењу матице, него морамо гледати, какво је легло у кошници, јер оно нам каже, има ли кошница матицу и какова је матица.

Ако су у плодишту правилно залежена јаја у сваку ћелицу, а особито ако нађемо пчелиње затворено легло, онда смо сигурни, да је у кошници добра матица. Ако међу пчелиним леглом има рђава прва, то је знак, да је матица старија, да је трутовско семе из семеначе скоро већ потрошено, такову матицу треба заменити младом добром матицом. Ако је у пчелиним ћелицама све рђав прв, а легло је сабијено, онда је матица трутовњача, такову матицу треба уклонити, а кошници додати добру матицу или спојити је са другом кошницом.

Више пута догоди се, да при прегледању видимо матицу, али нема легла. Не треба се одмах бојати, јер неке матице доцније почну носити јаја, а кошнице ипак буду добре и јаке. Може се догодити, да кошнице у којима је матица рано носила јаја, одједанпут застану у развијању, па да кошнице са матицама, које су доцније почеле носити јаја, буду боље и јаче од првих.

Ако при прегледању не видимо матицу а ни легла нема, онда не знамо сигурно, да ли кошница има матицу или је безматак. Ради хладноће кошницу не смемо дуго отворену држати, а да се уверимо да ли је у кошници матица или не, ми ћемо прихрањивањем течним медом надражити матицу на ношење јаја. После неколико дана, ако у кошници нађемо правилно залежена јаја, онда је ту матица, ако нема легла, онда је безматак. По поклопљеном леглу познаћемо, да ли је матица добра или је трутовњача.

Кадгод се догоди, да у јесен или рано у пролеће матица умре и кошница постане безматак. Чим умре матица пчеле — ако има легла — на пчелињем леглу направе матицњаче и изведу матицу, али како у то доба нема трутова, млада матица остане неоплођена и носи неоплођена јаја (партеногенеза) из којих изађу

трутови. Такова неоплођена матица зове се *прушовњача*. Ако је друштво јако, матицу трутовњачу треба уклонити, а кошници додати залишну матицу, а ако је друштво слабо, треба га спојити са другом добром кошницом.

Безматак познаје се и по спољашним знацима. Код добрих кошница пчеле које се враћају с паше падају на лето и одмах иду унутра, а код безматка облећу око кошнице, као да нешто траже. Ако приметимо, да се пчеле код једне кошнице никако не смирују — и ако су се друге смириле, — него миле око лета и кошнице, одмах је то оправдана сумња, да је безматак. Јаким безмацама можемо помоћи додавањем добре матице, јер безматак радо прима оплођену матицу. Тако исто добар безматак можемо спојити са слабицом, али само у том случају, ако старост и неспособност матице нису узрок, да је дотична кошница постала слабица.

И ако је безматак јак ипак није саветно у ово доба додати сат с јајима или отвореним леглом, да безматак изведе себи матицу. Додавањем оплођених јаја или легла, пчеле извешће матицу, али у пролеће нема трутова па матица не може се оплодити, биће трутовњача и одмах је циљ промашен. Ако безматак сам извађа матицу, проћи ће бар 4 недеље док се матица не оплоди и не почне носити јаја, а тако исто проћи ће бар 2 недеље, док њезине пчеле не почну излетати на пашу, а кошница губљењем старих пчела за 6 недеља ослабиће, па ћемо имати слабицу, од које не можемо никакве користи имати.

У старим безмацама хоће да се појаве назовиматице, а такове безматке треба спајати са добрим кошницама. Поред тога безматке и туђице радо нападају. Туђице кад упропасте безматак нападају и друге кошнице, а то је опасно за читав пчелињак. Зато, само јаким безмацама треба додати добру матицу или спојити их са слабицама са добром матицом, а слабе безматке треба спојити са добрим кошницама.

2.) Од велике је важности за пчелара, како су јака друштва изашла из зиме. И ако је пчелар узиммо добре и јаке кошнице, ипак неке кошнице изађу из зиме као слабице. Узроци зашто су неке кошнице изашле из зиме као слабице разни су; н. пр. старост или неспособност матице; велик број старих а мали број младих пчела код узимљавања; ушећерен или рђав мед и појава срдоболе; узнемиривање пчела преко зиме (миш, сенице, домаће животиње) и т. д. Зато пчелар мора пронаћи узрок, зашто је кошница постала слабица, па се тек онда може такој кошници помоћи. Ако матица није узрок слабости, тада можемо слабицу спојити са јаким безматком; ако је неспособност матице узрок слабости, матицу морамо уклонити, а пчеле спојити с другом кошницом.

Ако слабица има добру и младу матицу, онда је морамо прихраћивати, а додавањем затвореног легла појачавати. Легла можемо додати само толико, колико пчеле могу покрити, јер пчелама непокривено легло немајући доста топлине хоће да умре, па слабица отуда нема користи, а добре кошнице спречене су у сво-

ме развијању. Затворено легло за појачавање слабица можемо узети из добрих кошница, али при том морамо бити пажљиви, да одузимање легла не буде на штету добрих кошница. У ово доба легло још није тако велико, да би се могло одузимати од добрих кошница ради појачавања слабица, стога почетницима пчеларима можемо препоручити пре спајање слабица, него појачавање леглом из добрих кошница. Лети, кад су друштва у пуној снази, можемо слабе кошнице појачавати затвореним леглом из оних кошница, код којих спречавамо ројидбу одузимањем легла.

Неговање слабица задаје пчелару много посла, а не доноси никакве користи, зато рационалан пчелар не полаже велику важност на број кошница, него задовољава се мањим бројем, али јаким и добрих кошница. Слабице нису способне за живот, морамо их преко лета вештачки одржавати, па ипак догоди се, да их у јесен морамо спојити са другим кошницама, јер нису нарадиле, да их можемо узимати. Зато на пчелињаку не треба држати слабице, него само добре и јаке кошнице, јер више вреди једна добра и јака кошница него десет слабица.

3.) Матица већ носи јаја, зато пчелар мора видети, има ли доста меда и какав је мед. Ако има мало меда, додаћемо затвореног меда у саћу, или ћемо мед налити у саће и додати кошници. Исто тако морамо пазити какав је мед у саћу. Ушећерени мед пчеле не могу употребити без воде, а у ово доба, ако пчеле излећу на воду, много пропадну, зато ће пчелар ушећерени мед извадити из кошнице и додаће доброг течног меда, а саће са ушећереним медом додаће доцније кад отопли, да пчеле могу воду набављати.

Често се догоди почетницима пчеларима, да у пролеће морају пчеле прихрањивати, а немају меда. У таковим случајевима могу купити мед од других пчелара, где ће добити чист, добар и здрав мед, а не треба куповати од шпекуланата, са разним сурогатима покварени мед, од кога пчеле добију срдоболу, а могу се заразити и пчелињом кугом. Мед купљен од несигурних људи може читав пчелињак упропастити, зато боље је шећером прихрањивати, јер шећер иако није као мед, ипак је бољи од рђава кварена меда.

4.) Пчела љуби ред и чистоћу, а пчелар мора у томе пчелама помоћи. На поду у кошницима лазимо труње, отпатке од саћа, мртве пчеле, нимфе, ларве од метиља и т. д. Ако оставимо пчелама, да оне саме чисте, имаће доста посла, а неће на пашу излетати. Пчелар чим отвори кошницу по труњу, мртвим пчелама и т. д. познаје, какво је стање у кошници, а труње ће пажљиво исчистити. Труње постаје од поклопаца с меда, кога су пчеле преко зиме трошиле. Јаке кошнице чисте саме под од труња, мртвих пчела и др., али при извлачењу пчела, раднице тешко се откаче од мртвих пчела, многе падну на земљу, где озебу и пропадну, зато пчелар чишћењем пода треба да помогне пчелама.

Чишћење пода сад је најзгодније, јер је мало пчела на поду, а доцније на топлом времену на поду биће више пчела па их

пчелар чишћењем може узбунити и посао отежати. Због хладноће чишћење треба брзо обавити, а труње у лонац скупити и истопити. У труњу има мртвих пчела и других отпадака, зато га треба просејати на воштину у лонац, а остало закопати.

После главног пролетњег прегледања пчелар зна, какво је стање сваке поједине кошнице и одлучиће, како ће с њима радити. Недостатке накнадиће или ће слабе кошнице са другим кошницама спојити. На пчелињаку треба наместити појила, а у воду према количини воде бацити нешто соли. Не ваља воду пресолити.

Носта Сеперовац, парох.

Какав мед треба остављати пчелама за зиму?

После првог истресања меда у пролеће, кад је истре-сен и онај мед, који је преостао од зимнице, настаје старање за пчелара, према паши краја његова, одмах за нову зимницу. Старати се пчелар мора, да што бољи мед остави за зиму. Обично се мисли, да је најбољи мед за зиму: багреновац, липовац и босиљковац. Добри су крајеви за пчеларење, где има овога цвета, и ту се може са успехом, са коришћу пчеларити. У таким крајевима може се и живети од пчеларења. Ту је пчелару остављено на избор, на коме меду да узими своје пчеле. Ове три биљке, које су код нас најчешће, обично дају најбујнију пашу, и то су наше главне паше. Пчелар гледа како ће да осигура пчелама зимницу док иста траје, а гледа и корист своју. Рекао сам, мисли се, да је од тих биљака, багреновца, липовца и босиљковца најбољи мед за зимницу, али и не мора бити. Бујна паша бива од те три биљке, а бива и да омахне. Па каква је разлика, велика разлика у меду, ако је бујна паша, а каква ако је осредња, па тек каква ако је паша слаба! Хоће ли у последња два случаја — на осредњој и слабој паши — мед ма од које ове три биљке бити добар за зимницу? Искуснији пчелар посматрао је, како на бујној паши пчеле брзо пуне ћелице и одмах затварају, а посматрао је, како то споро иде на осредњој, па тек на слабој паши. Скањују се пчеле да, једва ако нешто од горе затворе или и не затворе, једва ако тек нешто преко половине ћелице нанесу меда. Па какав је кад мед од ове три биљке, а с обзиром на издашности паше њихове? Кад је паша бујна, пчеле су

брзо напуниле ћелице, па одмах и затвориле. Тај мед је зрео и остаће дуго течан зато, што није могао да изгуби испарењем из себе воду због брзог заклапања, дочим на осредњој и слабој паши пчеле не пуне тако брзо ћелице, а и не напуне, па док је не напуне и не поклопе, прође доста времена, а дотле је мед у овим ћелицама испарењем изгубио сувише воде, и пре ће се згуснути и ушећерити, а о незаклопљеном меду да и не говорим. Знамо да мед који се брзо ушећери, није добар за зиму.

Уз ово, нарочиту пажњу морају пчелари обратити на медљику. Пчеле на слабој паши, навућиће и медљике у недопуњене ћелице, које ретко да нема, кад више кад мање. Медљика је за пчелара на свакој осредњој паши а нарочито слабој паши, као прут за несташну децу. Сваки мед скупљен на слабијој паши гушћи је и пре се ушећери, а ако је уз то помешан још са медљиком ушећери се још и пре. Таки се мед не сме оставити за зимницу, него се мора истрести, па не буде ли позније боље паше са цвета, пчеле се морају прихранити шећером.

Да слабија или боља паша од једне исте биљке упливише на каквоћу меда, истресаљка нам то још боље потврђује. На бујној паши заклопљен мед, кад дође у истресаљку, лети из ћелица у густим млазевима као вода, и врло се брзо истресе, дочим на лошој паши, где је мало било поклопљена меда и где су ћелице већином остале отворене, виде се у истресаљци кончићи као магла, и много се дуже окреће, док се мед сасвим не истресе. Мед тај бива тако густ, да се мора витао напоље вадити, да би мед кашиком повадили или истурали га на славину из истресаљке.*) Такав ће се мед брзо ушећерити, а то је доказ, да није и да не може бити увек добар за зимницу багреновац, липовац, и босиљковац. Добар је дакле само онда и онај мед за зимницу, који су пчеле скупиле на бујној паши, кад су ћелице брзо напуњене и одмах поклопљене, да се није могла испарењем изгубити потребна вода из меда, него је у њему остала и одржала га дуго течним, што је најглавније за зиму. Зато се мора пазити да су друштва стално снажна, нарочито пред главну пашу,

*) Најбоље су истресаљке, у којих је дно као левак (точир) са рупом на средини дна. Ко има таку истресаљку, неће никад морати овако кубурити, као што г. писац каже, ма био мед и најгушћи.

која не мора бити увек бујна и дуга, да је пчеле могу искористити и осигурати себе за зиму, а пчелар ће видети и знати не какав, него са какве паше треба оставити мед пчелама за зиму, а то је онај и само онај мед, кога су пчеле унеле на бујној паши а ћелице одмах паклоpile.

Мошорин.

Вукосављевић.

Ретка прослава.

Прошле године крајем месеца новембра, у свечаној дворани новог Универзитета у Београду, прослављена је на врло свечан начин *педесетогодишњица* професорске службе, вредног и многозаслужног универзитетског професора г. Симе Лозанића.

На прослави су били: Њ. В. Краљ, Њ. Св. Патријарх, председник владе г. Пашић, професори Универзитета, чланови Академије Наука и т. д.

Тим поводом Њ. В. Краљ одликовао је слављеника орденом Св. Саве I. степ. са лентом, а филозофски факултет београдског Универзитета, изабрао га је за почасног доктора.

Госп. С. М. Лозанић рођен је г. 1847. у Београду, а пре 50 година ступио је за професора хемије на Вел. Школи.

Поред неуморног рада на својој струци, г. Лозанић је велику бригу поклањао народној пољској привреди. Његова је можда највећа заслуга, што је на београдском Универзитету, основан факултет за пољску привреду. Више од 20 година је неуморно из дана у дан радио као председник Савеза Срп. Земљорадничких Задруга.

Више пута је био министар привреде. За своје велике заслуге и трајан рад, биран је од разних научних друштава за члана. Био је председник Срп. Краљ. Академије Наука, ректор Вел. Школе и Универзитета, председник Главног Савеза Срп. Земљорадн. Задруга, који га је изабрао за својега доживотног почасног председника и т. д. и т. д.

Живео нам још дуго чувени научник и неуморни радник Др. Сима М. Лозанић!

Уредништво.

Одликовани сурадници и пријатељи „Срп. Пчелара“.

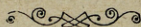
Госп. Др. **Жарко Миладиновић**, министар на расположењу, одликован је овим високим одликовањима: од Њег. Величанства Краља, орденом св. Саве III. степ.; орденом св. Саве I. степ. са лентом; орденом Белог Орла V. ст.; Карађорђевог Звездом IV. ст.; а од Њег. Велич. Краља румунског лентом Румунске Круне.

Још су Њих. Велич. наш краљ и краљица даровали госп. Миладиновићу своју заједничку слику са потписима, у богатом златом украшеном оквиру.

Прота ставрофор Димитрије Руварац приликом осамдесето-годишњице својега живота, изабран је од Историјског Друштва у Београду за почасног члана. Прота Руварац је први почасни члан тога друштва.

Гимназ. директор у миру г. Мојо Медиа одликован је крајем прошле године од Њег. Вел. Краља орденом Св. Саве IV. степ.

Заслужним пријатељима и сурадницима овога листа чести-тамо и молимо их да и у будуће не забораве на »Српског Пчелара«. Живели!

Извештај

**о раду управног одбора „Српске Пчеларске Задруге“
од 16. септембра до 31. децембра 1922. г.**

У овом времену одржао је управни одбор две редовне седнице и донео ове заључке:

Одазвати се позиву Пољопривредног Друштва за Српску Војводину у Новом Саду и учествовати на њиховом конгресу 26. новембра о. г. у Новом Саду. За делегате изабрани су: г. Никола Милеуснић, потпредседник и г. Јован В. Латинкић, тајник.

Основати у крилу Пољопривредног Друштва за Српску Војводину у Новом Саду секцију за пчеларство према одредби чл. 10. тачке 2. њихових правила, и удруженим силама поради на подизању наше пољске привреде.

У смислу ранијег закључка издавати редовно сваког месеца идуће године свој орган »Српски Пчелар« у обичајеном формату, претпостављајући, да ће чланови дужну чланарину уредно плаћати и тиме осигурати редовно излагање листа.

На позив среског ветеринара г. Душана Ј. Марковића из Ст. Пазове, учествовати на скупштини пчелара спаропазовачког среза и одржати једно предавање из пчеларства.

На основу извештаја тајника г. Јована В. Латинкића о раду полопривредног конгреса у Новом Саду донети о њему у идућем броју »Српског Пчелара« кратак садржај.

Изразити записнички захвалност г. Витомиру Јовановићу арт. капетану из Крагујевца на његовом труду око сакупљања прет-латника нашем листу, те поздравити његову намеру око реорганизовања некад постојеће Пчеларске Задруге у Крагујевцу и препоручити им наш лист, о коме се тамошњи пчелари врло похвално изражавају.

Задовољити молби Посланства Чехословачке Републике у Београду и слати наш лист у замену за њихов главни орган »Vestnik Ministerstva Zemedelstvi Československe Republiky«.

Одговорити трговишном поглаварству у Руми, да ће као редовни доприносиоци добивати један примерак »Српског Пчелара« бесплатно, а за друга два, која се шаљу овдашњим школама, замолити за одређену претплату.

Обратити се Савезу Земљорадничких Задруга у Загребу и извести га, да ће се чланови ове Задруге врло радо одазвати његовом позиву, да држе предавања из пчеларства у оближњим Земљорадничким Задругама, не рефлектирајући на понуђену награду, већ само на евентуалне ефективне трошкове, а што се писмених радова (предавања) тиче одговорити, да би најзгодније било, да се свака Земљорадничка Задруга претплати на »Српски Пчелар« у коме је сваки чланак једно предавање.

Замолити Министарство Војно и Морнарице у Београду, да дозволи нашим члановима, да држе предавања из пчеларства војницима по државним касарнама, како би ови, сакупљени из разних крајева наше домовине, могли бити вредни помагачи око ширења ове корисне и најлепше гране наше привреде.

Поднети представку Његовој Светости Патријарху Димитрију и Министарству Вера и истаћи потребу оснивања катедре за пчеларство у богословији св. Саве у Ср. Карловцима и у другим богословијама у држави, како би богослови, као будући свештеници могли живом речи ширити рационално пчеларство у народу своје.

Одржати месеца марта у Руми, за овдашње пчеларе и пријатеље пчеларства један пчеларски течај, како би се исти упознали са најпотребнијом теоријом и праксом из пчеларства.

У другом броју »Српског Пчелара« донети оглас, да ће Задруга за своје чланове правити кошнице према наруџбини по најнижој дневној цени.

Јован В. Латинић, тајник.

Разне вести.

Пољопривредни конгрес одржан је, као што смо јавили у 1. броју, 26. новембра 1922. Ко хоће да се упозна са радом конгреса, нека прочита књижицу, коју смо забележили у одсеку »Књижевност«: »Рад пољопривредног конгреса у Н. Саду 26. нов. 1922.«

Припреме за пољопривредну и индустријску изложбу у Н. Саду. Из рада претконференције види се, да ће изложба која ће бити на лето у Н. Саду, бити у већем обиму, јер ће имати 10 великих и на 60 мањих павиљона, а прорачун је око 2¹/₂ милијуна динара.

Забрањено сађење американке лозе, која роди а да се не каламаи. Министар. пољске привреде и вода наредило је властима, да се ради унапређења виноградарства, спречава сађење »непосредно рађајућим хибридима«, као што су: Отело, Делаваре, Хербемон, Ноа и др. (Ријеџ.)

Пчеларско друштво „Војводина“ у Н. Саду имало је месеца новембра свој састанак. Том приликом је почасни председник друштва г. Андрија Мудрох држао предавање и показивао, како се ради са кошницом, са широким а ниским оквирима. (По »Застави«).

Књижевност.

Календар Матице Српске за г. 1923. Уз овај врло лепо уређени календар, добива купац и 5 књига за народ. Међу тима је и »Мали Пчелар« од Ивана Маширевића. Цена 12 Дин. — Овај добро уређени календар треба да уђе у сваку нашу кућу.

„Земљорадничка задруга“, орган савеза српских земљорадничких задруга. Год. XXIII. Излази у Београду једампут месечно. Претплата на годину 24 Дин. Власник: Савез Срп. Земљорадн. Задруга. Уредник: Л. Јанковић, секретар Савеза. Лист је овај, као што му име каже, намењен у првом реду нашим Земљорадничким Задругама. Али ради своје добре садржине, добро ће доћи сваком привреднику, зато га препоручујемо.

„Пчелар“, орган срп. пчеларског друштва. Год. VI. Излази у Београду једампут месечно. Цена му је до сад била 20 Дин. Уредник: Јов. П. Јовановић.

„Hrvatska Pčela.“ Год. XLIII. Излази у Осеку сваког месеца. Цена за г. 1923. 25 Дин. Лист је овај орган »хрв. славон. пчелар. друштва у Осеку«. Уредник: Ј. Милош Љубић.

„Рад пољопривредног конгреса у Новом Саду 26. нов. 1922.“ Издање Пољопривредног друштва за Срп. Војводину. Цена 3 Дин. — У овој књижици истакнута су битна питања до којих стоји напредак наше пољске привреде, као и сметње томе напретку.

„Ратар.“ Од почетка ове године издаваће Пољопривр. Друштво за Срп. Војводину у Н. Саду лист »Ратар«. Излазиће двапут на месец. Претплата на целу годину биће 32 Дин.

Пабирци.*)

△ У »Riješi« br. 280. 1922. у чланку: »Исхрана пасивних крајева« читали смо, да Лика има 30.000 јутара необрађене земље т. зв. „вришштине“. За Банију каже, да такођер вриштина покрива хиљаде јутара земље. Кад знамо да је вресак (вријесак, вриштина, вришт, прњушина и т. д. Heide, erica vulgaris) добра биљка за пчеле, која даје јесењу пашу, то ако су напред споменута поља у Лици и Банији покривена том биљком т. ј. вријесом, неразумљиво је, како да није пчеларство већма ухватило корена у тим

*) Под знаком △ сабира пабирке гл. уредник а под знаком × С. Жигић.

крајевима. Кад се толика земља не обрађује и не даје потребну људску храну за те крајеве, требало би, док се не почне обрађивати, исцрпсти барем оно, што нам сама природа даје, а то је слатки сок цветни. Ако тамошња клима допушта, кад би у тим крајевима било довољно пчела, да толики цветни сок саберу, умалила би се многа невоља, која скоро стално влада у тима деловима наше отаџбине. У колико нам је познато из врло ретких дописа које смо добивали из тих крајева, пчелињака и то малих мало је за толику пашу.

Молимо своје пријатеље из тих крајева, да нам се чешће јављају дописима сличним онима г. г. Т. Гутеше, Ст. Савића и других.

△ Још једна пољопривредна школа. На државном добру у Бутмиру основаће се нижа пољопривредна школа и воћни расадник. Осим тога све пољопривредне станице осим Лијевна, претвориће се у воћне и лозне расаднике. У Лијевну ће се основати сточарски завод. (» Србија «).

Питања и одговори.

Пит. 3. — Шта се разуме под *правилним леглом*?

Одг. — Правилно је легло, кад су све ћелице залежене и поклопљене равним заклопцима. Кад нема међу њима празних ћелица нити поклопљених са испупченим поклопцима. Пред узимљавање кошница не сме бити залежених трутова, јер то је знак, да је матица трутовњача или да су се већ појавиле назовиматице. Што ближе иде јесен и легла је све мање, али ипак ако је матица добра, биће све ћелице залежене ма не било легла на сату више него за један дан. Кад је једна ћелица залежена, а друга празна, знак је да матица губи плодовитост.

Пит. 4. — Посматрајући како пчеле гоне трутове и помажући им, учини ми се, да сам чуо глас из кошнице сличан дечјој чегрталци. Примакнем ухо ближе лету — јесте из кошнице је! Помислим да се курјак (вечерњи лептир) увукао, и ако сам жице већ давно дужом лета приковао, јер ничији глас не би могао бити, него његово цврчање кад је у шкрипцу, па га кошница крупнијим издаје. Отворим и прегледам кошницу. Нема ништа, осим нешто увелих трутова, које пчеле гоне. Шта је? Нисам знао, а не знам ни сада. — Сутрадан ухватим једног трута и принесем уху главу његову, али крилима није могао зврјати (држао сам их уз тело), и тај исти глас чујем од њега, само слабији. Ја мислим да је то био глас од трута. Пчеле су их гониле, па кад којег ухвате за крило, он им се опирао и отимао, па ће бити да је оно што сам ја чуо, био глас трутове одбране. Дакако да је тај глас друкчији кад долази из кошнице (због акустике) а друкчији је напољу на лету. На уху, сличан је оном у кошници, само много слабији. Да ли је то трутов глас био?

Одг. — Јесте био је трутов. Кад пчеле гоне трутове, чује се каткад, али не често, глас као да се у кошници окреће жврк, или као што ви кажете, дечја чегрталка. Глас тај издају трутови, а кошница га појачава. Али га не издају трутови, кад их пчеле ухвате за крило, јер да је то узрок, тај би се глас увек могао чути, јер пчеле увек хватају трутове за крила, пипке и за ноге, кад их почну гонити. Него, у колико сам се ја уверио, трутови издају тај глас, кад бегајући од пчела, дођу у какав теснац, кроз који не могу да се провуку н. пр. између оквира и кошнице, кад оквир није барем 5 mm далеко од стране кошнице, или кад доспе између два сата који су сувише један другом примакнути или дебље изграђени. Више пута, но не често, нашао сам трутове у таким теснацима, из којих нису могли да се искобељају, где издају необичан глас, зато што не могу да мичу крилима, који глас кошница појачава, као што и зуквара (велика муха) даје други глас, кад је притиснемо на прозору, а други кад слободно лети. И онај познати нам глас „*ква, ква*“, не издаје матица, него матичњак и т. д.

Питш. 5. — Са колико се најмање оквира обучених у пчеле, сме кошница узимити, поред довољно доброг меда, па да на пролеће, до багрене или липе буде добра и да се роји? Како би та кошница изгледала по Вашем, обележена са 3?

Одг. — На ово питање донекле је одговорено у питању 2. Са бројем 3. бележим оне кошнице, које крајем августа имају 4—5 сатова покривених пчелама и које уз то имају 6—7 килограма меда. Таке се кошнице могу узимити т. ј. оставити за пресад. У овом случају је говор о оквирима Живановићеве кошнице. У кошницама са много већим оквирима, требаће мање сатова покривених пчелама. Хоће ли та друштва до багрене и липе стати на снагу, стоји до тога, какво ће бити пролеће и каква је у вас пролетња паша. Ако до багрене немате никакве паше, неће вам друштва јака дочекати багрену, без прихрањивања из рачуна. Кад је пролеће лепо и кад има по мало пролетње паше, и слабија ће друштва ојачати до багрене т. ј. она која смо обележили са бр. 3. а ако је пролеће рђаво и без паше, неће нам ни она друштва донети користи која смо обележили у јесен са 2. па и са 1. Све то стоји до времена и до пчелиње паше. Немојте сметнути с ума, да се, поред спекул. прихрањивања, може слабијим кошницама помоћи и *појачавањем*, којим се долази до подједнаких друштава.

Питш. 6. — Пчеле су ми ове године јако раптркале мед, у свима сатима има по мало меда, али ни у једном нема задоста. Страхујем да неће пчеле добро презимити. Могу ли се како помоћи?

Одг. — Добили смо више оваких питања. Шта треба радити, да пчеле мед сабију у неколико сатова, више пута је било говора у овом листу од прошлих година. Сад се томе више не може помоћи, осим кад би се лево и десно од зимњег клупчета додао по један сат пун меда. О томе, шта треба радити, да пчеле мед не раптркају, говорићемо, ако Бог да, на лето.

О Г Л А С И.

Српска Пчеларска Задруга у Руми
прима наруџбину свих врсти кошница, од нај-
 бољег материјала, **по најнижој дневној цени.**

Нечланови плаћају 10% више од чланова.

Има још малу залиху комплетних годишта
 „Српског Пчелара“ од 1903.—1914. године.

Цена по годишту 20.— Диџ.

2—12

У П Р А В А.

Најпотребније пчеларске справе

као: Ричеове машине за вештачко саће,
 дуваљке, виђушке, помична пета и т. д.
 могу се добити у гвожђарској радњи

НИКОЛЕ МИЛЕУСНИЋА

трговца

РУМА.

2—12

Све врсте боја, лака, фирнајза,
 четака и парфимерија добивају
 се уз најумеренију цену у трговини
ОЗРЕНА ГРОЗДИЋА, РУМА

Краља Петра улица 183.

2—12

СРПСКА СРЕМСКА БАНКА Д. Д.

==== Р У М А . ====

Деоничарска главница: Дин. 2,000.000.—

Има своје филијале:
у Илоку и Иригу.

Телефон бр. 11.
Адреса за брзојаве:
Сремска Банна.

👉 ПРИМА 👈

улоге на књижице и текуће рачуне, плаћа најбољу камату
и враћа без отказа.

👈 ПОДЕЉУЈЕ 👈

зајмове на менице, текуће рачуне и хипотекарне зајмове
на куће и земљишта.

👈 ФИНАНСИРА 👈

обртничка, трговачка и индустријска подuzeћа.

👈 ОБАВЉА 👈

све банковне послове брзо и кулантно. 2—12

ТВОРНИЦА ВУНЕНЕ РОБЕ Д. Д. ИЛОК.

Адреса за брзојаве: „Вунара“.

Телефон бр. 8.

Основана по Српској Сремској Банци д. д. Рума.

Творница се бави прерађивањем и израђивањем
вуне и продајом вунене робе (ћeбета, марама
- - трикотаже, сваковрсних штоfoва и т. д.) - -

2—12

👈 Купује сваку количину вуне по дневној цени. 👈

Чланарина је за чланове утемељаче једаред за увек 100.— Дин., а за редовне чланове 30.— Дин., годишње. Редовни чланови добивају лист бадава а утемељачи плаћају годишње за лист 15.— Дин. Претплата је за нечланове 30.— Дин. годишње, а плаћа се унапред за целу годину.

Претплату, рекламације и огласе треба шиљати »Српској Пчеларској Задрузи« у Руму. Рукописе, питања, књиге и листове у замену треба шиљати Ђорђу Коларовићу Вел. Радњаци (п. Митровица) Срем.

Власник и издавалац „Српска Пчеларска Задруга“ у Руми.

Српска Манастирска Штампарија у Ср. Карловцима. 1923. — 21.